

मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणामार्फत वांद्रे-कुर्ला संकुलातील २०० हेक्टर जमिनीवर G, G-N, G-Txt & E ब्लॉक येथे विकसित करीत असलेल्या प्रकल्पाला आंतरराष्ट्रीय वित्तीय आणि व्यापार केंद्र / वित्तीय व्यापार क्षेत्र असे शासनाच्या औद्योगिक धोरणानुसारची मान्यता कायम करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग

शासन आदेश क्रमांक : एमआरडी-३३२२/प्र.क्र.१६०/नवि-७,

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक :- २९ जुलै, २०२२

शासन आदेश

ज्याअर्थी, मुंबई महानगर प्रदेश (MMR) ची पहिली प्रादेशिक योजना शासनाद्वारे १९७० मध्ये महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगर रचना अधिनियम (MR&TP Act), १९६६ च्या तरतुदीनुसार मंजूर करण्यात आली होती, त्यामध्ये वांद्रे-कुर्ला भागात पर्यायी वित्तीय केंद्र स्थापन करण्याची शिफारस केली होती.

आणि ज्याअर्थी, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ अन्वये मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाची (MMRDA) स्थापना करण्यात आली आहे. या कायद्याच्या कलम ३(३) नुसार, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण हे स्थानिक प्राधिकरण म्हणून समजण्यात यावे अशी तरतूद आहे.

आणि ज्याअर्थी, शासन अधिसूचना दि. ७.०३.१९७७ अन्वये प्राधिकरणाला MR&TP कायदा, १९६६ च्या कलम ४० अंतर्गत वांद्रे-कुर्ला कॉम्प्लेक्स अधिसूचित क्षेत्र (BKC) साठी विशेष नियोजन प्राधिकरण (SPA) म्हणून नियुक्त करण्यात आले आहे.

आणि ज्याअर्थी, दिनांक ३०.११.१९७७ रोजीच्या प्राधिकरणाच्या १३ व्या बैठकीतील ठराव क्र.१३८ अन्वये मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ मधील कलम ५० व ३ (२) अनुसार प्राधिकरणाचे जमीन विल्हेवाट विनियम, १९७७ मंजूरी करण्यात आले आहेत. या विनियमानुसार प्राधिकरणाच्या मालकीच्या जमिनीचे वाटप ८० वर्षासाठी भाडेपट्ट्याने करण्यात येते.

आणि ज्याअर्थी, MR&TP कायदा, १९६६ अंतर्गत शासन अधिसूचना दि. ९.०४.१९७९ नुसार MMRDA द्वारे सादर केलेल्या नियोजन प्रस्तावांना व वांद्रे-कुर्ला संकुल विकास नियंत्रण नियमावली (DCR) यांना शासनाने मान्यता दिली आहे. या मंजूर नियोजन प्रस्तावानुसार बीकेसी मधील A, B, C&D, E, F, G, H & I असे ब्लॉक असून यापैकी फक्त E & G ब्लॉकमधील जमीन एमएमआरडीएच्या मालकीची आहे. सद्यस्थितीत, G ब्लॉक हा G, GN आणि G-Txt ब्लॉकमध्ये विभागला गेला आहे.

आणि ज्याअर्थी, १९९० च्या दशकात भारत सरकारने भारताचा आंतरराष्ट्रीय व्यापार आणि वित्त बळकट करण्यासाठी आणि चालना देण्यासाठी, परदेशी गुंतवणूक आकर्षित करण्यासाठी आणि जागतिक अर्थव्यवस्थेमध्ये भारताची उपस्थिती वाढवण्यासाठी अनेक धोरणात्मक उपाययोजना सुरू केल्या. यासाठी भारत सरकारने जुलै, १९९१ मध्ये आर्थिक, व्यापार, वित्तीय आणि औद्योगिक उदारीकरण धोरण घोषित केले असून ते भारतीय अर्थव्यवस्थेचे उदारीकरण, जागतिकीकरण, विकेंद्रीकरण यासंबंधी आहे.

आणि ज्याअर्थी, प्राधिकरणाच्या २१.१२.१९९२ रोजीच्या १४८ व्या कार्यकारी समितीच्या बैठकीत वांद्रे-कुर्ला संकुलामध्ये आंतरराष्ट्रीय वित्त आणि व्यापार केंद्र (IFBC) च्या विकासासाठी E & G Blocks मध्ये IFBC विकसीत करण्यास मान्यता दिली आहे.

आणि ज्याअर्थी, दिनांक १३.०४.१९९३ रोजी झालेल्या मंत्रिमंडळ बैठकीत राज्य औद्योगिक धोरण-१९९३ तयार करण्याबाबत निर्णय घेण्यात आला आहे. मा. मंत्रिमंडळाने भारत सरकारच्या १९९१ च्या औद्योगिक धोरणावर आधारित राज्य औद्योगिक धोरण-१९९३ विधिमंडळाच्या सभागृहात मांडण्याबाबत निर्देश देण्यात आले. मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत राज्याच्या औद्योगिक धोरणात काही सुधारणाही करण्यात आल्या. या मंत्रिमंडळ बैठकीत केलेल्या महत्वाच्या बदलांपैकी एक म्हणजे MMRDA द्वारे आंतरराष्ट्रीय वित्त आणि व्यापार केंद्राच्या विकासासाठी वांद्रे-कुर्ला संकुलातील १०० हेक्टर ऐवजी २०० हेक्टर जागा आरक्षित करणे. १३.०४.१९९३ रोजी झालेल्या मंत्रिमंडळाच्या बैठकीच्या कार्यवृत्तावर १५.०४.१९९३ रोजी झालेल्या मंत्रिमंडळाच्या त्यानंतरच्या बैठकीत पुष्टी करण्यात आली होती. अशा प्रकारे, १३.०४.१९९३ पासून, राज्य औद्योगिक धोरण-१९९३ लागू करण्यात आले आणि MMRDA ला वांद्रे कुर्ला संकुलामध्ये २०० हेक्टरवर आंतरराष्ट्रीय वित्त आणि व्यापार केंद्राच्या विकासासाठी निर्देश देण्यात आले. मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत ठरल्याप्रमाणे, राज्याचे औद्योगिक धोरण २२.०४.१९९३ रोजी विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांत सादर करण्यात आले होते. सदर राज्य औद्योगिक धोरणावर दोन्ही सभागृहात चर्चा, विचारविनिमय करून मंजूरी देण्यात आली त्यामध्ये MMRDA द्वारे वांद्रे-कुर्ला कॉम्प्लेक्समधील २०० हेक्टर जमिनीवर आंतरराष्ट्रीय वित्तीय आणि व्यापार केंद्र स्थापन करण्याबाबत समावेश आहे.

आणि ज्याअर्थी, प्राधिकरणाच्या कार्यकारी समितीच्या दिनांक ०२.१२.१९९३ रोजी झालेल्या १५४व्या बैठकीत वांद्रे-कुर्ला संकुलामध्ये आंतरराष्ट्रीय वित्त आणि व्यापार केंद्रासाठी नियोजन आणि विपणन धोरण तयार करण्याचा निर्णय घेण्यात आला. दिनांक २४.०५.१९९४ रोजी झालेल्या कार्यकारी समितीच्या १५६व्या बैठकीत वांद्रे-कुर्ला संकुलाच्या G ब्लॉकमध्ये आंतरराष्ट्रीय वित्त आणि व्यापार केंद्रासाठी योजना तयार करण्यासाठी अर्बन डिझाइन सल्लागार नियुक्त करण्याचा निर्णय घेण्यात आला. बीकेसीचा E ब्लॉक यापूर्वीच रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया, आयकर विभाग, विक्रीकर इत्यादी प्रमुख वित्तीय संस्थांसह विकसित केला गेला आहे. बीकेसीच्या E आणि G ब्लॉक चे सुमारे २०० हेक्टर क्षेत्र प्राधिकरणाच्या मालकीचे असून सदरचे क्षेत्र वांद्रे-कुर्ला संकुलाचे आंतरराष्ट्रीय वित्त आणि व्यापार केंद्र म्हणून विकसित करण्यात येत आहे.

आणि ज्याअर्थी, प्राधिकरणाने २३.०१.१९९८ रोजी झालेल्या ९१व्या प्राधिकरण बैठकीत वांद्रे-कुर्ला संकुलामधील IFBC मधील जमीन विल्हेवाट धोरण-१९७७ नुसार IFBC मधील जमिनीच्या वाटपासाठी (अ) आर्थिक संस्था, (b) अग्रगण्य भारतीय आणि परदेशी कंपन्या, (c) माहिती, डेटा प्रक्रिया, संगणक आणि दूरसंचार संस्था, (d) व्यापार आणि व्यवसाय संस्था, (e) नियामक प्राधिकरणे, (f) व्यवसाय समर्थन सेवा अशा ६ श्रेणी मंजूर केल्या आहेत. दिनांक १४.१२.२००३ रोजी झालेल्या प्राधिकरणाच्या २००व्या कार्यकारी समितीच्या बैठकीत व्यावसायिक विकासकांना (प्रोफेशनल डेव्हलपर्स) वांद्रे-कुर्ला संकुलामधील भूखंड वाटपासाठी पात्र ठरवण्यासाठी मंजूरी देण्यात आली. प्राधिकरणाने २६.०८.२०१५ रोजी झालेल्या १३८व्या बैठकीत BKC च्या IFBC मधील जमिनी विल्हेवाट धोरणाचे पुनरावलोकन केले आणि भाडेपट्टा शुल्क (लीज प्रीमियम) हप्त्यांमध्ये भरण्याची परवानगी दिली.

आणि ज्याअर्थी, बीकेसीचा आंतरराष्ट्रीय वित्त आणि व्यापार केंद्र म्हणून विकास करण्याबाबत राज्य सरकारच्या आदेश आणि धोरणांच्या अनुषंगाने, स्टेट बँक ऑफ इंडिया, बँक ऑफ इंडिया, बँक ऑफ बडोदा, कोटक महिंद्रा बँक, कॅनरा बँक, देना बँक, पंजाब नॅशनल बँक, इन्कम टॅक्स, रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया, नाबार्ड, नॅशनल स्टॉक एक्सचेंज (NSE) यासारख्या भारतातील प्रतिष्ठित वित्तीय संस्था व इतर आंतरराष्ट्रीय आस्थापना तसेच जागतिक वित्तीय संस्थांची कार्यालय, वांद्रे-कुर्ला संकुलामध्ये स्थापन केली आहेत. सद्यपरिस्थितीत वांद्रे-कुर्ला संकुल हे भारतातील प्रमुख आंतरराष्ट्रीय वित्त आणि व्यापार केंद्र म्हणून विकसित झाले आहे.

आणि ज्याअर्थी, वांद्रे कुर्ला संकुलाचा IFBC म्हणून होत असलेला विकास आणि या क्षेत्रात एमएमआरडीएद्वारे प्रदान केलेल्या पायाभूत सुविधा विचारात घेऊन, नगर विकास विभाग, शासन अधिसूचना दिनांक ०२.०५.२००८, दिनांक २१.०८.२००८ व दिनांक ३१.०८.२००९ अन्वये वांद्रे-कुर्ला संकुलातील अनुक्रमे G, D व E ब्लॉकमधील जमिनीचा चटई निर्देशांक (FSI) वाढविण्यात आला आहे.

आणि ज्याअर्थी, महाराष्ट्र राज्य औद्योगिक धोरण-१९९३ आणि शासनाने वेळोवेळी दिलेल्या निर्देशानुसार सन १९९३ पासून वांद्रे-कुर्ला संकुलामध्ये आंतरराष्ट्रीय वित्त व व्यापार केंद्र (IFBC) विकसित करण्याच्या दृष्टीने प्राधिकरण व त्याच्या कार्यकारी समितीने वेळोवेळी घेतले निर्णय विचारात घेऊन वांद्रे कुर्ला संकुलातील २०० हेक्टर जमिनीवर आंतरराष्ट्रीय वित्त व व्यापार केंद्र स्थापित करण्याची कार्यवाही सन १९९३ पासून सुरु आहे.

त्याअर्थी, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणामार्फत, वांद्रे-कुर्ला संकुलातील G, G-N, G-Txt & E Blocks वरील सुमारे २०० हेक्टर जागेवर विकसित करण्यात येत असणारे आंतरराष्ट्रीय वित्त व व्यापार केंद्र (International Finance & Business Centre) / वित्तीय व्यापार क्षेत्र (Financial Business Area) ला, दिनांक २२.०४.१९९३ रोजी शासनाने जाहीर केलेल्या महाराष्ट्र राज्य औद्योगिक धोरण-१९९३ ला शासनाने दिलेली मान्यता या आदेशाद्वारे कायम करण्यात येत आहे.(सोबत जागेचा नकाशा जोडला आहे.)

०२. सदर शासन आदेशानुसार संबंधित विभागांनी आवश्यक ती कार्यवाही करावी.

०३. सदर शासन आदेश महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२२०७२९११००५८३३२५ असा आहे. सदर आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने स्वाक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(विजय चौधरी)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य, यांचे सचिव.
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
३. मा. उप मुख्यमंत्री यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
४. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
५. मा. सचिव, शहरी विकास मंत्रालय, भारत सरकार, निर्माण भवन, नवी दिल्ली
६. अपर मुख्य सचिव (महसूल), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
७. अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
८. अपर मुख्य सचिव (नवि-१), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
९. प्रधान सचिव (नवि-२), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
१०. प्रधान सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
११. प्रधान सचिव (उद्योग) उद्योग ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
१२. महानगर आयुक्त, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण, वांद्रे (पूर्व), मुंबई.
१३. विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग, नवी मुंबई.
१४. जिल्हाधिकारी, मुंबई शहर/मुंबई उपनगर
१५. सह सचिव, नगर रचना, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
१६. निवड नस्ती (नवि-७).

(शासन आदेश क्र. एमआरडी-३३२२/प्र.क्र.१६०/नवि-७ दि. २९/०७/२०२२ चे सहपत्र)

महाराष्ट्र राज्याच्या दि. २२ एप्रिल, १९९३ रोजीच्या औद्योगिक धोरणाप्रमाणे वांद्रे-कुर्ली संकुल येथील G, GN, G-Txt व E ब्लॉकमधील सुमारे २०० हे. जमिनीवरील आंतरराष्ट्रीय वित्त व व्यापार केंद्र(IFBC)/ वित्तीय व्यापार क्षेत्र (FBA) चा नकाशा

